

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžk/37/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201829
Dátum vydania rozhodnutia: 01.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017201829.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčák č. 310, Tulčák, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, Štúrova č. 20, Košice proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra č. 1, Bratislava, za účasti: 1/ Poľovnícky spolok Očová, SNP 426/245, Očová, 2/ Združenie domových samospráv, Námestie SNP 13, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 7695/2017-9.2 (36/2017 - rozkl.) zo dňa 23. augusta 2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/267/2017-160 zo dňa 12. júla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/267/2017-160 zo dňa 12. júla 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením podľa § 99 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zastavil konanie, v ktorom sa žalobca správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia Slovenskej republiky č. 7695/2017-9.2 (36/2017 - rozkl.) zo dňa 23.08.2017, ktorým bol zamietnutý rozklad žalobcu a bolo potvrdené rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru štátnej správy ochrany prírody, č. 5358/2017-6.3 (29135/2017) zo dňa 27.06.2017. Prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol o povolení výnimky zo zákazov ustanovených v ust. § 35 ods. 1 písm. b/ a písm. e/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“) Poľovníckemu spolku Očová, t.j. usmrtiť - odstreliť dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri Očová, držať ich a prepravovať a súčasne o nepovolení výnimky zo zákazov ustanovených v ust. § 35 ods. 1 písm. b/ ZOPK, t.j. usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Očová. Platnosť rozhodnutia bola obmedzená do 15.12.2017 postriežkou na lokalitách Háj, Skalice, Bugárovo v F... S. alebo do 30.11.2017 poslieďkou na lokalitách Hlboká dolina, Chytrá dolina, Breziny v k.ú. S. za podmienok uvedených vo výrokovvej časti prvostupňového

rozhodnutia pod bodom 1 až 8.

2. Žalobca doručil Krajskému súdu v Bratislave dňa 31.10.2017 správnu žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia napadnutých rozhodnutí, ktoré v čase doručenia správnej žaloby predstavovali rozhodnutia preskúmateľné v rámci správneho súdnictva v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. b/ SSP, ust. § 6 a ust. § 177 a nasl. SSP. Krajský súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že v čase po doručení správnej žaloby na súd došlo k právnej skutočnosti, s ktorou v danej veci právny poriadok Slovenskej republiky spája právne účinky majúce za následok stratu možnosti meritórneho preskúmania rozhodnutia správnym súdom. Touto právnou skutočnosťou bolo, podľa názoru krajského súdu, uplynutie lehoty, na ktorú bola povolená výnimka zo zákazu podľa ust. § 35 ods. 1 písm. b/ a písm. e/ ZOPK. K uplynutiu uvedenej lehoty došlo dňa 30.11.2017, kedy napadnuté rozhodnutie ex lege stratilo účinky, v dôsledku čoho pre účastníkov administratívneho konania a účastníkov konania pred správnym súdom zanikli subjektívne práva a povinnosti vyplývajúce zo žalovaných rozhodnutí a tým došlo aj k zániku preskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí správnym súdom.

3. Vzhľadom na to, že v čase po začatí konania odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, pričom ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, rozhodol krajský súd podľa ust. § 99 písm. g/ SSP tak, že konanie o správnej žalobe zastavil. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa ust. § 170 písm. b/ SSP.

2.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca („kasačný sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP, v ktorej navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobca uviedol, že vydaním uznesenia o zastavení konania mu bolo odopreté právo na meritórne preskúmanie žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného, a tým aj na rozhodnutie o tom, či ním bol, tak ako žalobca tvrdí, porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Podľa názoru žalobcu odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vychádza z prevažujúcej praxe súdov rozhodujúcich o žalobách podľa ust. § 247 OSP, podľa ktorej uplynutím lehoty, na ktorú bola platnosť rozhodnutia napadnutého žalobou obmedzená, odpadol dôvod na prieskum správneho rozhodnutia, keďže toto (už z pohľadov súdov neexistujúce) rozhodnutie, nemôže ďalej zasahovať do práv účastníkov konania, a ani zrušenie takéhoto rozhodnutia, nemôže žalobcovi privodiť iné vecne výhodnejšie postavenie, keďže predmet konania (lehota platnosti výnimky súhlasu, či iného rozhodnutia zanikla), podľa právnej úpravy účinnej do 30.06.2016. Žalobca uviedol, že prevažujúcu súdnu prax nepovažoval za takú, ktorá rešpektovala postavenie žalobcu, ako zainteresovanej verejnosti a jeho právo vyplývajúce mu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, a situácia, v ktorej správny súd vydal kasačnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, je zásadne z hľadiska právneho prostredia v Slovenskej republike iná, ako pred 30.06.2016.

6. Žalobca uviedol, že doručil správnu žalobu správnemu súdu v čase účinnosti Správneho súdneho poriadku a ani krajský súd nespochybnil, že žalobca je zainteresovanou verejnosťou podľa ust. § 42 ods. 1 SSP a aktívne legítimovaný na podanie všeobecnej správnej žaloby. Žalobca vo svojej žalobe poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného porušuje verejný záujem v oblasti životného prostredia a uviedol skutočnosti, na ktorých toto tvrdenie založil, napriek tomu krajský súd skonštatoval, že v pokračovaní v konaní mu bráni prekážka uvedená v ust. § 99 písm. g/ SSP. Žalobca konštatoval, že skutočnosť, že medzi právnou úpravou podľa OSP a SSP je zásadný rozdiel, pokiaľ ide o spôsobilosť rozhodnutia správneho orgánu v oblasti životného prostredia, po uplynutí platnosti rozhodnutia, vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 870 zo dňa 28.02.2017 (pozn. kasačného súdu, ide o nesprávne uvedenú spisovú značku), ktorým rozhodol o sťažnosti žalobcu proti uzneseniam najvyššieho súdu, ktorými boli konania o jeho žalobách zastavené z dôvodov identických, ako to urobil krajský súd v napadnutom uznesení. Ústavný súd na jednej strane akceptoval vtedajšiu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, na druhej strane uviedol: „Ústavný súd obiter dictum dáva do pozornosti sťažovateľa právnou úpravou účinnú od 1. júla 2017, keď zákon č. 162/2015 Z.z. Správny

súdny poriadok zaviedol inštitút zainteresovanej verejnosti (resp. dotknutej verejnosti - zjednocujúc tak terminologickú nejednotnosť pomenovania tohto inštitútu v právnej úprave), ktorá predstavuje nový osobitný procesný subjekt, ktorý má oproti nedostatočnej pôvodnej právnej úprave danej piatou časťou Občianskeho súdneho poriadku zabezpečiť náležitú realizáciu procesných práv v konaní pred správnym súdom vo veciach životného prostredia a ktorý reflektuje požiadavku na účasť zainteresovanej verejnosti v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, ktorá vyplýva jednak z vnútroštátnych a európskych právnych predpisov, ako i medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky (tiež napr. Aarhuský dohovor); osobitne prihliada na diskrepanciu v rozsahu procesným oprávnený účastníka takéhoto konania a zainteresovanej, resp. dotknutej osoby v takomto administratívnom konaní, zaisťujúc tak faktické stotožnenie týchto inštitútov pre konania týkajúce sa životného prostredia. Vzhľadom na zmenenú procesno-právnu úpravu možno predpokladať revíziu praxe správnych súdov stabilizovanej v režime predchádzajúcej procesnej úpravy podľa Občianskeho súdneho poriadku".

7. Žalobca uviedol, že inštitút žaloby zainteresovanej verejnosti proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy vo veci životného prostredia je prostriedkom ochrany verejného záujmu. Skutočnosť, či verejný záujem v oblasti životného prostredia porušený bol, alebo nie, nezakladá tým, že rozhodnutie napadnuté správnou žalobou stratí platnosť, zrušenie takéhoto rozhodnutia, v prípade jeho rozporu s verejným záujmom, je bez ohľadu na uplynutie doby jeho platnosti pre ochranu jeho záujmu zásadné a rovnako je zásadné aj pre účinnú realizáciu práv zainteresovanej verejnosti podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

3.

8. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu žalovaný uviedol, že uznesenie krajského súdu je vecne správne a žiadal kasačný súd, aby kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný konštatoval, že mu nie je zrejmý súvis medzi ust. § 178 ods. 3 SSP a namietanou nemožnosťou zastavenia konania podľa ust. § 99 písm. g/ SSP, keďže toto ustanovenie sa vzťahuje na konanie podľa SSP bez ohľadu na to, kto je žalobcom. Žalovanému takisto nebolo známe, že by sa konania o správnych žalobách zainteresovanej verejnosti spravovali osobitnými ustanoveniami SSP. Žalovaný ďalej uviedol, že mu nie je zrejmé, aké úvahy viedli žalobcu k záveru, že zastavením konania došlo k porušeniu jeho práva na prístup k súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré by mohli byť v rozpore s právnou úpravou v oblasti životného prostredia, nakoľko žalobca podaním žaloby využil svoje právo na súdnu ochranu garantovanú čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a využil tak právo na prístup k súdnemu konaniu, v rámci ktorého mal možnosť realizovať všetky práva účastníka súdneho konania vyplývajúce mu z príslušných procesných právnych predpisov.

9. Žalovaný ďalej poznamenal, že za súčasného stavu veci, keď uplynula lehota na realizáciu výnimky na usmrtenie dvoch jedincov medveďa hnedého, nebude možné (ani v prípade iného rozhodnutia zo strany správneho súdu a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie žalovanému) rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší, alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov, a to bez ohľadu na to, či povolený odstrel bol, resp. nebol zrealizovaný. V opakovanom súdnom, prípadne v následnom správnom konaní (ak by bola vec vrátená žalovanému na ďalšie konanie) sa nedosiahne vo veci odlišný výsledok (čo si žalobca musí v tomto štádiu konania uvedomovať), a preto žalovaný zastáva názor, že kasačná sťažnosť podaná žalobcom je neopodstatnená a úplne ignorujúca vecnú podstatu daného konania spočívajúcu v záujme na ochrane prírody a krajiny a na ochrane zdravia a života obyvateľstva. Žalovaný namietal, že žalobca v kasačnej sťažnosti vôbec neuviedol, v čom podľa jeho názoru spočíva porušenie verejného záujmu v oblasti životného prostredia napadnutými rozhodnutiami. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sž/98-102/02 zo dňa 17.12.2002.

10. K námietke žalobcu, že konanie krajského súdu je v rozpore s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 875/2016 zo dňa 28.02.2017 žalovaný uviedol, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa v predmetnom konaní taktiež zaoberal preskúmaním rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky

uznesením rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a konanie zastavil, z dôvodu, že uplynul čas povolenej výnimky, t. j. odpadol predmet konania a Ústavný súd Slovenskej republiky v tejto veci nevyhovel sťažnosti sťažovateľa. Ústavný súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že v predmetných konaniach nebolo právo sťažovateľa (žalobcu) na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom účasti na rozhodovacích procesoch týkajúcich sa životného prostredia podľa čl. 9 ods. 2 Aarhurského dohovoru porušené.

11. Podľa názoru žalovaného kasačná sťažnosť žalobcu je neopodstatnená a účelová, motivovaná iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného, nie snahou o dosiahnutie cieľov ochrany prírody. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej v obdobných skutkových a právnych veciach Najvyšší súd SR konanie z dôvodu, že žalobou napadnuté rozhodnutie správneho orgánu stratilo platnosť (uplynutím času, na ktoré bolo vydané) zastavil.

12. Ďalší účastníci sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu nevyjadrili.

4.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP, § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súd postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP.

14. Z obsahu pripojeného administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žiadateľ (ďalší účastník 1/) požiadal o výnimku z ustanovení § 35 ZOPK za účelom odstrelu troch kusov ch5358/2017-6.3 (29135/2017) zo dňa 27.06.2017 Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Odbor štátnej správy ochrany prírody povolilo výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ ZOPK. Výnimkou povolilo žiadateľovi usmrtiť - odstreliť dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri Očová, držať ich a prepravovať, a to za v rozhodnutí stanovených podmienok, pričom odstrel bolo možné realizovať do 15.12.2017 postriežkou na lokalitách Háj, Skalice, Bugárovo v k. ú. S. alebo do 30.11.2017 posliedkou na lokalitách Hlboká dolina, Chytrá dolina, Breziny v k. ú. S. a individuálnym lovom v celom poľovnom revíri so zameraním na miesta s najväčším vznikom škôd. Predmetným rozhodnutím prvostupňový orgán verejnej správy súčasne nepovolil žiadateľovi výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. b) ZOPK, t.j. usmrtiť - odstreliť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Očová. Žalobca podal voči predmetnému rozhodnutiu rozklad.

15. Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 7692/2017-9.2 (36/2017 - rozkl.) zo dňa 23.08.2017 zamietol rozklad žalobcu a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky potvrdil. Žalobca, ako účastník správneho konania a v predmetnom konaní ako zainteresovaná verejnosť podľa § 42 ods. 1 SSP sa správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave 31.10.2017 domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia napadnutých rozhodnutí žalovaného a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 3 ods. 1 písm. b/ SSP na účely tohto zákona sa rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.

18. Podľa § 5 ods. 2 SSP konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných

ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

19. Podľa § 5 ods. 3 SSP pri rozhodovaní správny súd dbá na ochranu zákonnosti a verejného záujmu.

20. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 42 ods. 1 SSP ak má zainteresovaná verejnosť alebo dotknutá verejnosť (ďalej len "zainteresovaná verejnosť") právo podľa osobitného predpisu na účasť v administratívnom konaní vo veciach životného prostredia, je oprávnená

- a) podať správnu žalobu podľa § 6 ods. 2 písm. a/,
- b) podať žalobu proti nečinnosti podľa § 6 ods. 2 písm. e/,
- c) podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu,
- d) zúčastniť sa na konaní o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. a/; ustanovenia tohto zákona týkajúce sa osoby zúčastnenej na konaní sa primerane použijú aj na zainteresovanú verejnosť.

22. Podľa § 35 ods. 1 ZOPK, chráneného živočicha je zakázané

- a) úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli,
- b) úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli,
- c) úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie,
- d) medzidruhovo krížiť vrátane krížencov,
- e) držať, chovať v ľudskej opatere, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

23. Podľa § 40 ods. 2 ZOPK, orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

24. Podľa § 89 ods. 3 písm. b/ ZOPK rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané.

25. Podľa § 99 písm. g/ SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d).

26. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

27. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

28. Predmetom súdneho prieskumu na podklade žaloby, doručenej Krajskému súdu v Bratislave dňa 31.10.2017, bolo rozhodnutie žalovaného č. 7692/2017-9.2 (36/2017- ozkl.) zo dňa 23.08.2017, ktorým zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu vydané vo veci povolenia výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK, usmrtiť - odstreliť - dvoch jedincov medveďa hnedého v poľovnom revíri Očová, držať ho a prepravovať. Platnosť rozhodnutia bola obmedzená do 15.12.2017 postriežkou na lokalitách Háj, Skalice, Bugárovo v k. ú. S. alebo do 30.11.2017 posledkou na lokalitách Hlboká dolina, Chytrá dolina, Breziny v k. ú. S. a individuálnym lovom v celom poľovnom revíri so zameraním na miesta s najväčším vznikom škôd. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti žalobcu v prejednávanej veci je uznesenie krajského súdu,

ktorým zastavil konanie vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia z dôvodu, že napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy stratili uplynutím času, na ktoré boli vydané= právne účinky, čo má za následok odpadnutie dôvodu na pokračovanie v konaní a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

29. Z aktuálnej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky je kasačnému súdu známe, že Nálezom č.k. III. ÚS 274/2018-45 zo dňa 13. novembra 2018 ústavný súd rozhodol, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod. sp. zn. 10Sžk/11/2016 a jeho uznesením sp. zn. 10Sžk/11/2016 z 24. januára 2018 boli porušené: základné právo občianskeho združenia Lesoochranárske združenie VLK na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžk/11/2016 z 24. januára 2018 zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

30. V bode 34. uvedeného nálezu ústavný súd uviedol: „Vychádzajúc z uznesenia krajského súdu (bod 3), ústavný súd konštatuje, že v danom prípade niet žiadnych pochybností o tom, že výnimka zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ zákona ochrane prírody a krajiny poľovníckym združením počas obmedzenej časovej platnosti rozhodnutia ministerstva (od 1. júna 2016 do 30. novembra 2015) realizovaná bola a k usmrteniu/odstreleniu jedného jedinca medveďa hnedého skutočne došlo (22. októbra 2015). Rozhodnutie ministerstva, resp. ministra je v takomto prípade spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Vzhľadom na túto skutočnosť mal krajský súd na základe žaloby sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení zainteresovanej verejnosti zákonnosť napadnutého rozhodnutia ministra preskúmať, a to vo vzťahu k tomu, či je alebo by mohol byť ovplyvnený rozhodovacím procesom týkajúcim sa životného prostredia, čo však neurobil. Napriek uvedenému najvyšší súd považoval uznesenie krajského súdu o zastavení konania za správne a kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol, čím o nej rozhodol spôsobom, ktorý je arbitrárny, a tým ústavne nesúladný. Najvyšší súd v napadnutom uznesení nezohľadnil citované východiská ochrany základného práva na priaznivé životné prostredie zaručeného čl. 44 ods. 1 ústavy, a preto jeho prístup k ochrane tohto základného práva nemožno hodnotiť inak ako prísne formalistický, odporujúci obsahu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ani dostatočne nereflektoval judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-240/09 a C-243/15.“

31. Rovnako Nálezom č.k. III. ÚS 418/2018-41 zo dňa 29. januára 2019 Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod. sp. zn. 4Sžk/27/2017 a jeho uznesením sp. zn. 4Sžk/27/2017 z 03. júla 2018 boli porušené: základné právo občianskeho združenia Lesoochranárske združenie VLK na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na prístup k správne a súdne konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia a napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžk/27/2017 z 03. júla 2018 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

32. V odôvodnení nálezu (bod 26.) ústavný súd uviedol, že „Zákon v § 99 písm. g/ upravil zastavenie

konania, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/... Ako príklad zastavenia konania z dôvodu odpadnutia predmetu prieskumu možno uviesť stratu účinkov preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia, no bez jeho formálneho zrušenia, na základe protestu prokurátora alebo mimoriadneho opravného prostriedku. O takýto prípad pôjde najmä pri faktickej konzumácii týchto účinkov alebo uplynutí lehoty, na ktorú bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy vydané, resp. pri inom následnom administratívnom postupe... O stratu účinkov rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v dôsledku uplynutia lehoty pôjde vtedy, ak subjektívne práva vyplývajúce zo žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia boli viazané len na určitý čas a jeho uplynutím zanikli bez toho, aby došlo k ich realizácii. Príkladom môže byť rozhodnutie vydané v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Ak však už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov." (L., O., Y., O. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 553.).

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, poukazujúc na vyššie citované právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky, dospel k záveru o nesprávnom procesnom postupe krajského súdu zastavením konania podľa § 99 písm. g/ SSP. Krajský súd v odôvodnení kasačnou sťažnosťou napadnutého uznesenia konštatoval, že napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy (povolenie výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK) stratili uplynutím času, na ktoré boli vydané právne účinky a tým odpadol dôvod na pokračovanie v konaní, k uvedenému však dospel bez toho, aby sa v rozhodnutí náležite vysporiadal so skutočnosťou, či subjektívne práva žiadateľa vyplývajúce z rozhodnutia orgánu verejnej správy (t.j. výnimky zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a/ a e/ ZOPK) boli realizované a či rozhodnutím orgánov verejnej správy mohol byť porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia, pretože ak už dané subjektívne práva boli uplatnené, nemožno ani v dôsledku uplynutia času bez ďalšieho zastaviť správne súdne konanie a odmietnuť súdnu ochranu, pretože jej primárny obsah založený na možnosti zrušenia nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia sa tým dostáva do sekundárnej podoby, ktorej podstatou je vytvorenie základu pre náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. (bližšie L., O., Y., O. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 553).

34. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude vec opätovne prejednať v medziach podanej správnej žaloby a následne rozhodnúť, pričom krajský súd bude povinný svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť. Kasačný súd zároveň zdôraznil, že krajský súd je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

5.

35. Podľa § 467 ods. 3 SSP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.